

Sag T-43/98

Emesa Sugar (Free Zone) NV mod Rådet for Den Europæiske Union

»Associeringsordningen for de oversøiske lande og territorier — afgørelse 97/803/EF — indførsel af sukker — annullationssøgsmål — erstatningssøgsmål — formaliteten — de opnåede resultaters uigenkaldelighed — proportionalitetsprincippet — retssikkerhed«

Rettens dom (Tredje Afdeling) af 6. december 2001 II-3523

Sammendrag af dom

1. *Annullationssøgsmål — fysiske eller juridiske personer — retsakter, der berører dem umiddelbart og individuelt — afgørelse fra Rådet om begrænsning af anvendelsen af reglen om AVS/OLT- kumulation af oprindelse for sukker fra OLT — sag anlagt af en sukkervirksomhed etableret i OLT — afvisning (EF-traktaten, art. 173, stk. 4 (efter ændring nu art. 230, stk. 4, EF); Rådets afgørelse 97/803)*

2. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — generel retsakt, der bygger på et økonomisk-politisk valg — tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private*
(EF-traktaten, art. 215, stk. 2 (nu art. 288, stk. 2, EF))
3. *Fællesskabsret — principper — beskyttelse af den berettigede forventning — begrænsninger — ændring af bestemmelserne om de oversøiske landes og territoriers associering — institutionernes skønsbeføjelser — forpligtelse for Rådet til at tage hensyn til situationen for virksomheder, der allerede fandtes på markedet — foreligger ikke*
(EF-traktaten, art. 132 (nu art. 183 EF) og art. 136 (efter ændring nu art. 187 EF); Rådets afgørelse 91/482, art. 240, stk. 3)

1. Et annullationssøgsmaal anlagt af en sukkervirksomhed, der er etableret i de oversøiske lande og territorier, til prøvelse af afgørelse 97/803 om midtvejsrevision af afgørelse 91/482 om de oversøiske landes og territoriers (OLT) associering, hvorved Rådet begrænsede anvendelsen af reglen om AVS/OLT-kumulation af oprindelse for sukker fra OLT, må afvises.

ændring nu artikel 230, stk. 4, EF), i forhold til enhver anden virksomhed, da selskabet befinder sig i en objektivt fastlagt situation, der kan sammenlignes med den, som enhver anden virksomhed, der er etableret eller fremover måtte etablere sig i et OLT, og som er eller bliver aktiv på sukkermarkedet, befinder sig i.

For at en fysisk eller juridisk person kan anses for at være individuelt berørt af en almenyldig retsakt, kræves det nemlig, at denne person berøres individuelt af retsakten på grund af visse egenskaber, som er særlige for ham, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller ham fra alle andre. Det forhold, at afgørelse 97/803 påvirker sagsøgerens økonomiske virksomhed, kan imidlertid for det første ikke individualisere selskabet som omhandlet i traktatens artikel 173, stk. 4 (efter

Selv om den omstændighed, at en fællesskabsinstitution i medfør af særlige bestemmelser er forpligtet til at tage hensyn til retsvirkningerne for visse borgeres situation af den retsakt, den agter at vedtage, kan individualisere disse borgere, må det imidlertid for det andet konstateres, at der på tidspunktet for vedtagelsen af afgørelse 97/803, der ikke kan betragtes som en beskyttelsesforanstaltning, der falder ind under anvendelsesområdet for afgørelse 91/482, ikke var nogen fællesskabsbestemmelser, der pålagde Rådet at tage hensyn til sagsøgerens særlige situation.

For det tredje beror den omstændighed, at sagsøgeren har foretaget investeringer og har indgået forsyningskontrakter, på et økonomisk valg, som selskabet har truffet på grundlag af sine egne erhvervs-mæssige interesser. En sådan situation, der følger af enhver sukkerforarbejdningsvirksomheds normale aktivitet, kan ikke individualisere sagsøgeren i traktatens artikel 173, stk. 4's forstand.

mellem Fællesskabets tilsidesættelse af sin forpligtelse og de skadelidtes tab. Fællesskabet kan ikke ifalde ansvar uden for kontraktforhold, fordi der er sket en tilsidesættelse af traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF). Derimod udgør proportionalitetsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning retsregler, der tillægger borgerne rettigheder.

For det fjerde var der ikke nogen fællesskabsbestemmelser, der pålagde Rådet i forbindelse med revisionen af OLT-afgørelsen at følge en procedure, hvorunder sagsøgeren havde ret til at fremkomme med bemærkninger. Endelig giver det forhold, at den anfægtede afgørelse måtte være truffet uden nogen form for demokratisk kontrol, ikke grundlag for at undlade at anvende de betingelser for at antage en sag til realitetsbehandling, der er fastsat i traktatens artikel 173, stk. 4.

(jf. præmis 59, 63 og 64)

2. For så vidt angår erstatningsansvar uden for kontraktforhold for Fællesskabet anerkendes der en ret til erstatning, såfremt tre betingelser alle er opfyldt, nemlig at den retsregel, der er tilsidesat, har til formål at tillægge borgerne rettigheder, at tilsidesættelsen er tilstrækkelig kvalificeret, og endelig at der er en direkte årsagsforbindelse
3. Rådet, som råder over et vidt skøn, når det afvejer målsætningerne bag OLT-associeringen og den fælles landbrugs-politik, er beføjet til at begrænse og endog ophæve en fordel, som tidligere er indrømmet OLT, såfremt anvendelsen af den pågældende fordel kan føre til alvorlige forstyrrelser på den fælles markedsordnings område. Selv om princippet om beskyttelse af den berettigede forventning er et af Fællesskabets grundlæggende principper, kan de erhvervsdrivende dog ikke have nogen berettiget forventning om opretholdelse af en bestående situation, som Fællesskabets institutioner kan ændre ved beslutninger truffet inden for rammerne af deres skøn.

(jf. præmis 49, 50 og 52-56)

En påpasselig erhvervsdrivende burde således have forudset, at afgørelse 91/482 om de oversøiske landes og territoriers associering kunne blive ændret, og at en ændring eventuelt ville kunne gå ud på at ophæve eller begrænse fordele, der tidligere var indrømmet OLT. Dette gælder så meget mere, som de pågældende fordele var ekstraordinære. Desuden var der ingen fællesskabsbestemmelser, der pålagde Rådet at tage hensyn til interesserne for de virksomheder, der allerede fandtes på markedet. Artikel 240, stk. 3, i afgørelse 91/482, som bestemmer, at Rådet inden udløbet af den første

periode på fem år i givet fald fastlægger de eventuelle ændringer vedrørende OLT's associering med Fællesskabet, afskærer ikke Rådet fra at udøve sin beføjelse i henhold til traktaten til at ændre de retsakter, det har udstedt i henhold til traktatens artikel 136 (efter ændring nu artikel 187 EF) med henblik på at opfylde samtlige de målsætninger, som er opstillet i traktatens artikel 132 (nu artikel 183 EF).

(jf. præmis 86-89)